

BLI VID DIN LÄST

Krisen skördar offer i modevärlden –
men Tod's står stadigt på sina
gummisulor. Möt Diego Della Valle,
lyxmagnaten som har skomakeri i blodet.

AV CAMILLA ALFTHAN FOTO ELLIOTT ERWITT

MODE

Mästerfotografen Elliott Erwitt
står bakom bilderna på
några av Tod's mesta kända
kunder. På bilden Jean-René
de Fleurieu och en åsna.

Diego Della Valle har kallats för Italiens Ralph Lauren – och Berlusconis nemesis. Som en av landets mäktigaste företagare har han minst lika många järn i elden som premiärministern: andelar i allt från Banca Nazionale del Lavoro, filmstudion Cinecittà och mopeditillverkaren Piaggio till glasögonmärket Marcolinbriller och RCS Media Group. Den senare äger dagstidningen Corriera della Sera.

Med bästa vännen Luca Cordero di Montezemolo, bossen på Ferrari, styr han dessutom koncernen Charm som köpt upp välkända designmärken som Poltrona Frau och Cappellini. Deras senaste projekt är ett nytt snabbtåg halvvägs genom Ancona nära Della Valles hemstad Sant'Elpidio a Mare i skoregionen Marche. Men det är huset Tod's som är Della Valles allra största intresse. Han är ju barnbarn till en skomakare.

– Allt det andra är bara sidaktiviteter. Men jag kan alltid prata om Tod's och våra rötter. Det är den svåraste bransch som finns eftersom du arbetar med ett levande material. Jag har en passion för läder, för doften och känslan av det. Jag växte upp med läder omkring mig, säger den 56-årige italienaren.

Jag möter honom på Corso de Venezia mitt i Milano, på det eleganta kontoret med förgyllt stuckatur och ett mötesbord som passande nog är klätt i läder – dessutom i Tod's karaktäristiska karamellfärg med vita sömmar. Della Valle själv är klädd i marinblå kostym. Cavaliere del Lavoro-nålen på kavajslaget påminner om den hedersutmärkelse som han tilldelades för några år sedan, för sina insatser som företagare. Kring handleden har han flätade läderarmband i mängder.

Stil är en hederssak för Della Valle. Häromdagen visades Tod's herrkollektion i Villa Necchi, en lyxig Milano-villa som ritades på trettio-talet av arkitekten Piero Portaluppi. Möblerna och konstverken som en gång hörde till den högborgerliga familjen Necchi Campiglios egendom hade inspirerat till nya former. Den röda färgen från de läderbundna böckerna i biblioteket gick igen i kollektionen, och några av gummisulorna hade handmålats för att skapa en känsla av patina.

Det här med gummi på handsyddas läderskor är en av Della Valles mest banbrytande idéer. Hans mest berömda modell, Il Gommino, hade ursprungligen 133 gummidobbar – från början formgavs de för bilkörning. Dobbarna blev Tod's varumärke och numera dyker de upp på allt från högklackade skor till konstverken i fabriken hemma i Marche.

– I början trodde folk att jag var galen som satte gummi på läderskor. Förr i världen var gummi något som man förknip-

pade med billiga skor. Då skulle det vara styva lädersulor. Men jag ville göra skor som både var eleganta och bekväma, berättar Della Valle.

Han växte upp i sin pappa Dorinos skomakeri, som bland annat gjorde skor åt modeskaparen Azzedine Alaïa och varumhuset Neiman Marcus. Som barn gick han runt och kikade på de många olika typerna av läder och följde med i arbetet. Vid femton års ålder skolkade han en dag från skolan för att ta tåget till en av de största skoproducenterna. Han bad fabriken att göra en prototyp som han själv designat. Eftersom ägaren kände den unge Diegos far gick han med på det. Det var det första embryot till Della Valles imperium. I dag är det en miljardindustri med butiker över hela världen, med varumärkena Tod's, Hogan och Fay.

Men allt det där hade aldrig hänt om Della Valles far hade fått som han velat. Dorino, som inte ville att sonen skulle gå i

hans fotspår, skickade honom i stället till Bologna för att plugga juridik.

– Det var inget för mig. Jag fick inte så mycket gjort i studierna utan lade hellre tid på annat, säger Della Valle. Lagböckerna fick visserligen ligga och samla damm – men Della Valle knöt också en del värdefulla vänskapsband. Som den med Ferrari-bossen Montezemolo.

1975 började Della Valle att arbeta i faderns fabrik och tre år senare grundade han J.P. Tod's, som märket först hette. En av skräckerna kring huset Tod's är att Della Valle hittade namnet i Bostons telefonkatalog.

– Det är faktiskt helt sant, säger Della Valle.

– Idén var att hitta ett namn som kunde användes över hela världen.

Den första gomminon skickades till Ferrari-grundaren Gianni Agnelli, och snart blev skon kultförklarad.

– Det är den andra stora Tod's-legenden. Men jag gillar att visa mina vänner vad jag gör. Och han tyckte om dem.

Della Valle, med sin umgängeskrets av esteter och industrimagener, behöver inte anstränga sig när det gäller produktplacering. Bland kända Tod's-fans räknas dessutom personligheter som Audrey Hepburn, Michael Douglas och Hillary Clinton. När Hollywoodstjärnan Gwyneth Paltrow var Tod's-musa fick Della Valle hennes kollega Dennis Hopper att regissera en liten film som lanserades på Cannes-festivalen. Det italienska etablissemangen hör till Tod's-kretsen och i boken *Italian Touch* (Rizzoli, 2009) figureerar ett tiotal italienare som bjudit in till sina hem där ett par gomminos framstår som en lika naturlig del som jeansen, arvegods och de äkta mattorna. I det senaste projektet har mästefotografen Elliott Erwitt förevigat kunder i USA och Europa. I de allra flesta fallen är skorna deras egna, hävdar Della Valle.

– De hör alla till den typ av människor som sätter värde på

Diego Della Valles stora passion är läder – förutom äventyr med Ferrari och fotbollsklubben Fiorentina.

“I början trodde folk att jag var galen som satte gummi på läderskor. Då skulle det vara styva lädersulor. Men jag ville göra skor som både var eleganta och bekväma.”

Det krävs upp till 35 stycken
läderbitar för att sy en Tod's-
sko. De mest exotiska görs i
krokodil, struts och ormskinn.

ANIMAL INSTINKT

**HUSET SOM
GUD GLÖMDE**

LYX PÅ 50 KVADRAT

**LIVET LEKER FÖR
RICHARD HUTTEN**

**TAPETER OCH
SMÅ DJUR**

URQUIOLA PÅ HJUL

**MODE ENLIGT
MALKOVICH**

JAKTLYCKA

**TOD'S
TOFFELHJÄLTAR**

**DÖDENS
ARKITEKTUR**

INREDNING
MODE
DESIGN

PLAZA® MAGAZINE
NR 07 AUGUSTI 2010
SEK 69 • DKK 59
NOK 59 • € 6.50

TIDSAM 0657-06 SPECIALRETT

7 388065 706901